

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:44
sssjournal.com

pp.4959-4971
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 03/08/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 23/09/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 23.09.2019

TÜRKİYE VE FRANSA İLKOKUL EĞİTİM SİSTEMLERİ KARŞILAŞTIRMASI

PRIMARY EDUCATION SYSTEMS COMPARISON OF TURKEY AND FRANCE

Reyhan ŞAHİN

İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Psikoloji Yüksek Lisans Programı, İstanbul/TÜRKİYE

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9319-5577>

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1730>

Reference : Şahin, R. (2019). "Türkiye ve Fransa İlkokul Eğitim Sistemleri Karşılaştırması", International Social Sciences Studies Journal, 5(44): 4959-4971.

ÖZ

Eğitim, insan şekillendirme yöntemidir. Şekillendirmeden kasıt insan davranışlarını olumlu-olumsuz yönde etkileyen bir süreçtir. Bu süreç değişik şekillerde uygulanabilmektedir. Kimi zaman yüz yüze, kimi zaman da uzaktan eğitim şeklinde uygulanmaktadır. Eğitimin içeriği ve zaman koşulları sınırlamaları göz önüne alındığında seçim yapmak bazen de imkânsız hale gelmektedir. Temel ve zorunlu eğitim haricinde kişisel gelişim maksatlı olarak devam eden eğitimler düşünüldüğünde ferdi bazı eğitimler ön plana çıkmaktadır. Devletler eğitim politikalarını planlarken ve düzenlerken çeşitli eğitim stratejilerini uygulamaktadır. Girdi ve çıktı parametreleri değerlendirildiğinde ise ülkelerin bilim ve eğitim dünyasına katkıları ayırt edici özelliktir. Bütün devletler kendi sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik koşullarını da düşünerek kendisine en uygun eğitim modelini uygulayarak vatandaşlarına sunmaktadır.

Toplumların gelişimlerinde önemli bir yere sahip olan eğitim, ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Türkiye'de de Avrupa eğitim sistemine daha yakın bir eğitim yapılmaktadır. "Türkiye'deki ve Fransa'daki İlkokul Eğitiminin Karşılaştırılması" isimli bu çalışmada da iki Avrupa ülkesi olan Türkiye ve Fransa'daki eğitim sistemi işleyiş ve nitelik açısından ele alınmaktadır. Çalışma ağırlıklı olarak iki ülkenin eğitim sisteminin işleyişine odaklanmaktadır. Literatür taraması yapılarak hazırlanan çalışmada iki Avrupa ülkesindeki eğitim sistemi irdelenerek sürekli olarak değişen sistemlerin kalıcı ve istikrarlı hale gelmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

Yapılan çalışmada her iki ülkenin Avrupa ülkesi olmasına rağmen eğitim sistemleri farklılık göstermektedir. Bu farklılık daha çok sistemlerin değişmesi veya değişmemesi ile ilgilidir. Türkiye'de eğitim sistemi sık sık değişirken Fransa'da daha istikrarlı bir eğitim sistemi uygulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Eğitim Sistemi, Fransız Eğitim Sistemi, Türkiye'de ilkököl Eğitimi, Fransa'da ilkököl eğitimi.

ABSTRACT

Education is a method of human shaping. Shaping is a process that affects human behavior positively and negatively. This process can be implemented in different ways. It is sometimes applied face to face and sometimes as distance education. Given the content and time constraints of the training, the selection is sometimes impossible. In addition to basic and compulsory education, individual-based training comes to the forefront considering the ongoing training for personal development purposes. States are implementing a variety of educational strategies when planning and regulating educational policies. When the input and output parameters are evaluated, their contribution to the world of science and education is a distinguishing feature. All states present their citizens by applying the most appropriate education model considering their socio-cultural and socio-economic conditions.

Education, which plays an essential role in the development of societies, varies from country to country. Turkey has also made a closer study of the European education system. "Comparison of Primary Education in France and Turkey" is the two European countries in this study are discussed in terms of the functioning of education systems and qualifications in Turkey and France. The study focuses mainly on the functioning of the education system of the two countries. The study, which is prepared by doing a literature review, aims to contribute to the permanence and stability of the constantly changing systems by examining the education system in two European countries.

Although both countries are European countries, education systems differ in this study. This difference is related to whether or not systems change. Turkey frequently changing the education system in a more stable education system is implemented in France.

Keywords: Turkish Education System, French Education System, primary education in Turkey, primary school education in France.

1. GİRİŞ

İnsanlığın ulaşılabilen tarihinden itibaren bir inceleme yaptığımızda, insanoğlunun eğitimin tanımında da belirtildiği gibi sürekli bir değişim ve gelişim gösterdiğini görebiliyoruz. Tekerleğin, yazının bulunması, paranın kullanılması, yerleşik hayata geçiş v.s. derken günümüzde bu durum teknolojinin de etkisiyle daha hızlı ve daha etkin bir hal almıştır. Öyle ki artık bunlar takip edilemez duruma kadar gelinmiştir.

Peki, Türkiye’imiz bu hızlı değişim ve gelişime ne kadar ayak uydurabilmekte ve dünya ülkeleri ile acımasız rekabet ortamında dik durabilmekte? Bizler bu dünyada yeterince güçlü ve söz sahibi değiliz. Acaba bunun nedeni nedir?

“Cahillik yok edilmedikçe, yerimizdeyiz. Yerinde duran bir şey ise geriye gidiyor demektir. Bir taraftan genel olan cahilliği yok etmeye çalışmakla beraber, diğer taraftan toplumsal yaşamda bizzat faal ve faydalı, verimli elemanlar yetiştirmek lazımdır. Bu da ilk ve orta öğretimin uygulamalı bir şekilde olmasıyla mümkündür. Ancak bu sayede toplumlar iş adamlarına, sanatkârlarına sahip olur. Elbette milli dehamızı geliştirmek, hislerimizi layık olduğu dereceye çıkarmak için yüksek meslek sahiplerini de yetiştireceğiz. Çocuklarımızı da aynı öğretim derecelerinden geçirerek yetiştireceğiz.

Millete gideceği yolu gösterirken dünyanın her türlü ilminden, keşiflerinden, gelişmelerinden yararlanalım, ama unutmayalım ki, asıl temeli kendi içimizden çıkarmak zorundayız.” (1923, Konya) diyen Atatürk’ün de belirttiği gibi temel ilk ve ortaöğretimle atılmalıdır.

Oysa ülkemizde özellikle son dönemde sürekli olarak ilk ve orta öğretimin süresi, sınav giriş sistemi, ders içerikleri ve müfredatları değiştirilmektedir. Gelişmiş Avrupa ülkelerine baktığımızda ise her birinin ayrı ayrı sistemleri olduğunu görsek de hepsinin ortak özelliği oturmuş bir düzenlerinin olmasıdır. Bu düzen beş yıllık ilkökul eğitimi, dört yıllık ortaokul eğitimi ve mezuniyet derecelerine göre kayıt yaptırabildikleri meslek ve genel lise şeklinde olup devamında üniversite gelmektedir. Bu çalışmada Avrupa ülkelerinden biri olan Fransa eğitim sistemi ile Türkiye eğitim sistemi karşılaştırılmıştır.

2. EĞİTİM NEDİR?

Eğitim: Toplum yaşayışında yer edinmek için edinilen bilgi, beceri ve anlayışlara denir. Eğitim geniş anlamda, bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir. Kısaca “istenilen davranışı geliştirme süreci” olarak da anlatılabilir. [1]

Başka bir tanıma göre eğitim; bireyin davranışlarındaki yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak ve isteyerek değişme meydana getirme sürecidir. Eğitim, önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler sürecidir. Ayrıca eğitim sürecinde bireyin kendi yaşantıları esastır.

Bilim insanlarıncı farklı şekillerde tanımlanır:

- Kişinin davranış örüntülerini değiştirme sürecidir. (Tyler)
- Fizik ve sosyal tabiatın insan üzerinde meydana getirdiği tesirlerdir. (Durkheim)
- Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. (Ertürk)
- İnsan davranışlarında bilgi, beceri, anlayış, ilgi, tavır, karakter ve önemli sayılan kişilik nitelikleri yönünden belli değişimler sağlamak amacıyla yürütülen düzenli bir etkileşimdir. (Yıldırım)
- İnsanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir. (Nurettin Fidan)

Felsefi akımlara göre ise eğitim;

- İdealizme göre eğitim, özgün ve bilinçli insanoğlunun tanrıya olan yükseltici uyum çabalarının bitimsiz sürecidir.
- Realist anlayışa göre eğitim, yeni kuşak bireylere kültürel mirası aktararak onları yetişkinler toplumuna uyuma hazırlama sürecidir.

- Pragmatist anlayışa göre eğitim, bireyin yaşantılarını yeniden inşa yoluyla yetiştirme sürecidir.
- Marksizm'e göre, insanı çok yönlü eğitime, doğayı denetleyerek onu değiştirecek ve üretimde bulunacak biçimde yetiştirme sürecidir.

Naturalizm'e göre, kişinin doğal olgunlaşmasını arttırma ve onun bu özelliğini göstermesini sağlama işidir [2].

3. EĞİTİM TÜRLERİ

Genel ayırım olarak iki tür eğitim vardır;

3.1.1. Formal Eğitim

Amaç ve kuralları önceden belirlenerek planlı ve programlı olarak yürütülen eğitimidir.

Formal eğitim, eğitimin kurumsallaştırılmış halidir. Bireyde davranış değişikliği meydana getirmek üzere bilinçli, planlı, kontrollü ve kasıtlı bir biçimde öğretim ortamı düzenlenir.

Profesyonel kişiler tarafından verilir ve varılmak istenen hedefler önceden bellidir.

3.1.2. Örgün Eğitim

- Okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim, yükseköğretim, açık öğretim, uzaktan öğretim vs.
- Yaş bellidir.
- Kademeler önkoşuldur.
- Milli Eğitimin temel amaçları vardır.

3.1.3. Yaygın Öğretim

- Halk eğitimi, dershaneler, özel kurslar, hizmet içi eğitim kursları vs.
- Belli bir yaş yoktur.
- Kademe ve önkoşulluk yoktur.
- Bireyin amaçları vardır.

3.1.4. İnfomal Eğitim

Bir amaca ve plana bağlı olmadan yaşam içinde kendiliğinden gerçekleşen eğitimidir. Birey çevresindeki bireylerden, iletişim araçlarından etkilenerek bu eğitimi kazanır. Bu eğitim genellikle arkadaş, aile ve iletişim araçları aracılığıyla ortaya çıkar. Yer, mekân ve ortam değişebilir. [3]

3.2. Eğitim Süreci

Eğitim amaçla başlar, öğretme-öğrenme etkinlikleriyle devam eder ve değerlendirme ile son bulur. Sürecin bu mantığı bütün kültürler için aynıdır. Amaçların içeriği ve öğrenme için kullanılan öğretme yöntemleri kültürden kültüre göre değişebilir, fakat sürecin doğası değişmez. [2]

Eğitimin üç temel ögesi vardır:

- a. Amaç
- b. Öğretme ve öğrenme etkinlikleri
- c. Değerlendirmeler

Amaç: Eğitim, bir hedef çerçevesinde yapılmaktadır. Burada hedeflenen şey; kişinin davranış ve hareketlerinde olumlu yönde bir değişim sağlamaya çalışmaktır. Amaç noktasında toplumun istek ve beklentileri önemli bir rol oynamaktadır. Bundan dolayı da toplumun beklentileri göz önüne alınmaktadır. Bireyin kişiliğini etkilemeyecek ya da bireyde kalıcı bir değişim yaratmayacak gelişmeler, eğitim açısından bir değer taşımamaktadır.

Öğrenme ve Öğretme Etkinlikleri: Öğrenme, kişide ortaya çıkan kalıcı nitelikteki değişimlerdir. Öğretme ise öğrenmeyi sağlayan her türlü etkinlik olarak kabul edilmektedir. Öğretim ise; örgütlü ve planlı bir şekilde yapılan faaliyetlerdir. Bunların hepsi de eğitim sürecinin içerisinde yer almaktadır.

Değerlendirme: Eğitim süreci sonrasında yapılmaktadır. Öğretim sürecinde ne kadar başarılı olunduğuna bu şekilde karar verilmektedir.

3.3. Eğitim Sürecinin Özellikleri Nelerdir

- Eğitim yalnızca insana özgüdür.
- Eğitim oldukça kapsamlıdır. Bu süreç sadece okulda olmaz. Aynı zamanda okul öncesinden, sonrasında ve okul dışında da süreç her zaman devam eder.
- Eğitim süreci süreklidir ve her zaman devam etmektedir. Çünkü insan sürekli gelişmekte ve her zaman da yeni bir şeyler öğrenmektedir. İnsanın gelişimi ve öğrenmesi süreklidir, bu nedenle eğitim de süreklidir. Yaşam boyu sürer.
- Eğitim süreci çeşitli bulgu ve bilimsel araştırmalardan yararlanmaktadır.
- Eğitim hem milli hem de uluslararası yönleri sahiptir. Eğitim cereyan ettiği çağı izler; öğrenme gibi temel alanlardaki araştırma bulguları bütün ülke eğitimcilerini ilgilendirir. Diğer taraftan, eğitim, sürdürdüğü ülkenin sosyal ve ekonomik kalkınma ihtiyaçları doğrultusunda yürütülür; bu yüzden millidir.
- Eğitim, hayat ile gerçekleşir. Yaşantılar eğitim sürecinin en önemli parçasıdır.
- Eğitimde bir mekan ya da yer sınırlaması söz konusu değildir. Eğitim her yerde oluşabilmektedir.
- Eğitim, ülkenin milli bir şekilde kalkınma ile alakalı bir durumdur. Eğitim nedir sorusu böylelikle cevabını bulmaktadır.
- Eğitim amaca yöneliktir.
- Eğitim süreci olumluya dönüktür. Eğitim ilke olarak olumlu davranışlar kazandırır. Olumsuz davranışa yönlendirmek, süreci kötüye kullanmak anlamına gelir. Hiçbir millet, eğitime, hırsız, ahlâksız, katil yetiştirmek için yatırım yapmaz; aksine eğitim görmüş insan denince, iyi vatandaş, dürüst iş ve meslek adamı anlaşılır.
- Eğitim bütünlüğüdür. Eğitim, bütün bireyleri, Milli Eğitimin Amaçları doğrultusunda yetiştirir. Milli Eğitimin amaçları milli birliğin sağlanmasına yöneliktir.
- Eğitim kültürle iç içedir. Kültürü oluşturur, geliştirir ve kültürden etkilenir. Her birey bir kültür içinde doğar; örgün veya yaygın eğitim yoluyla, kültüre uyum sağlamaya çalışır. Etkin bir eğitim, bireyin kültürü geliştirmesine de yardım eder.
- Eğitim bir uyum sürecidir.
- Eğitim, etkileşim halinde olan kuvvetlerin ürünüdür. İnsan fizyolojisinde organların dayanışma ve etkileşimi, nasıl bünyeyi etkiliyorsa, bu kuvvetler de eğitimi etkiler. Eğitim alanında çalışan bilim adamları, felsefe, psikoloji, tarih, sosyoloji, kültürel antropoloji, ekonomi, teknoloji, politika vb. alanlarla eğitimin etkileşimini araştırırlar. Bu araştırma sonuçları, ideal olarak, eğitim programlarına yansır. Birey ne kadar yetenekli olursa olsun, başarısı, eğitim programında yer alan amaçları gerçekleştirmesine bağlıdır. Eğer yukarıda saydığımız etkileşim alanları eğitim programlarına yansımamışsa, bireyin okul başarısı ile hayattaki başarı şansı arasındaki boşluk daha da büyür. [4], [5]

3.4. Eğitimin Özellikleri

Eğitimin özellikleri aslında eğitim süreci ile paralellik göstermekle birlikte genel kapsam olarak daha genel bir özelliklere sahiptir.

- a. Eğitim sürekli devam eden bir süreçtir.
- b. Eğitim devam ederken, kişinin davranışlarının istenilen bir biçimde değiştirilmesi hedeflenmektedir.
- c. Eğitim süreci devam ederken kişinin davranışlarının bilerek ve isteyerek değiştirilmesi amaçlanmaktadır.
- d. Eğitim sayesinde insanların kişiliği de farklılaşma içerisine girmektedir.
- e. Eğitim aynı zamanda, bir kültürlenme süreci olarak da tanımlanmaktadır.
- f. Yani eğitim, bir nevi kişinin topluma ayak uydurması olarak da tarif edilmektedir. [4]

4. İLKOKUL EĞİTİMİ NEDİR VE NEDEN ÖNEMLİDİR

İlköğretim kurumlarından. İlkokullar yönetmeliğine göre, devlet tarafından veya devlet adına açılan ve yönetilen veya denetlenen resmi ve özel ilkokullar, mecburi öğrenim çağında bulunan kız ve erkek çocukların eğitimi ve öğretimini sağlayan ilköğretim kurumlarıdır.

İlkokullara hazırlık olmak üzere başlatılan okul öncesi eğitimin öncülüğünü Osmanlılar yapmıştır. Fatih Sultan Mehmed Han döneminde dört yaşlarındaki çocuklar "*sıbyan mekteplerinde*" eğitime tabi tutulmuşlardır. Bu eğitim, Osmanlı Devletinin sonuna kadar devam etmiş; batıda ise kadınların iş hayatında çalışmaları ile çocukların eğitimine ihtiyaç duyulmuş ve ancak 19. yüzyılın sonlarına doğru yaygın hale gelmiştir.

İlkokullar devletin eğitim ve öğretim sistemlerine göre, uygulanan devre ve okunan sene bakımından farklılık gösterirler. Bizde ilkokullar mecburi ve beş senedir.

İlkokullara, mecburi öğrenim çağında bulunan çocuklar alınır. Mecburi öğrenim çağı, çocuğun altı yaşını bitirdiği yılın eylül ayında başlar, on dört yaşını bitirip on beş yaşına girdiği yılın öğretim yılı sonunda biter.

Mecburi öğretim çağını bitirdiği öğretim yılı sonuna kadar ilkokulu bitiremeyen çocukların ilköğrenimlerini tamamlamak üzere, en çok iki öğretim yılı daha okula devamlarına izin verilir. Bu iki yıllık uzatma sonunda da okulu bitiremeyen çocuklara tasdikname verilerek kayıtları silinir.

Yabancı memleketlerdeki okullara devam eden ve Türkiye'ye dönen öğrencilerin öğrenim belgeleri, Bakanlıkça incelenerek girebilecekleri sınıflar tespit olunur.

Normal olarak hangi yaştaki çocukların hangi sınıflara alınabilecekleri yönetmelik esaslarına göre şöyle tespit edilmiştir:

- *Birinci sınıf:* 6-9 (Bu yaşları dolduranlar)
- *İkinci sınıf:* 7-10 (Bu yaşları dolduranlar)
- *Üçüncü sınıf:* 9-11 (Bu yaşları dolduranlar)
- *Dördüncü sınıf:* 10-13 (Bu yaşları dolduranlar)

İlkokullar dört yıllıktır. Öğretim yılı sonunda beşinci sınıf öğrencilerinden başarılı olanlara "ilkokul diploması" verilir. Bugün Türkiye'de ilköğretim dönemi Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 1983'te 22. maddesinin yeniden düzenlenmesi ile 6-14 yaşlar arasını içine almıştır. 1983 yılına kadar ilköğretim denilince, 4 yıllık ilkokul eğitim dönemi programları değerlendirilirdi. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununda değişiklik yapan 12 Ekim 1983 tarihli ve 2917 sayılı kanunla ilköğretim okullarını 8 yıllık bir eğitimle (ilk ve ortaokul birleştirilerek) bütün vatandaşlar için mecburi temel eğitim kurumları arasına alındı.

Öğrencilerin yılsonu ve diplomada başarı dereceleri notlarla değerlendirilir.

- Pekiyi..... 5
- İyi..... 4
- Orta 3
- Geçer..... 2
- Başarısız ..... 1 şeklindedir.

İlkokullarda birinci derecede sorumlu, okul müdürüdür. Okul müdürü kanun, yönetmelik ve emirlerin sınırları içinde okulun yönetim, eğitim ve öğretim ile ilgili bütün işlerinden; okul bina ve eşyasının korunmasından, iyi kullanılmasından, temizlik ve düzeninden yönetmelik esaslarıncı sorumludur. Varsa okul müdür yardımcısı, müdürden sonra ikinci derecede sorumludur. Öğretmenler de, okul ile ilgili olarak, eğitim ve öğretim işlerinin iyi ve düzenli bir şekilde yürütülmesi ve öğretmeni bulunduğu sınıf öğrencilerinin her yönden iyi yetişmesi bakımından sorumluluk taşırlar.

İlkokullar; ilçe ilköğretim müdürlüklerine bağlıken son çıkarılan değişikliğe göre İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlanmıştır. İlköğretim müfettişleri tarafından teftiş edilirler. İdari denetim bakımından diğer ilgililer tarafından da yeri geldikçe denetlenirler.

4.1. İlk Öğretimin Amaçları

4.1.1. Ferdi bakımdan:

- Türkçeyi doğru olarak konuşmayı, okuma ve yazmayı öğretmek,
- Sağlığı koruyucu temel bilgilerden olarak, vücudunu, üstünü, başını ve çevresini temiz tutmayı, bunlarla ilgili alışkanlıklar edinmeyi, temiz olmayan yerlerde yaşamaktan rahatsızlık duymayı, temizliğin sağlıklı büyüme ve yaşamanın temel şartı olduğuna inanmayı öğretmek,
- Öğrenme merak ve hevesini geliştirmek,
- Sözlük, ansiklopedi, harita, çeşitli tarifeler gibi yazılı kaynaklardan faydalanmasını öğretmek. 5. İyi düşünme ve doğru hüküm verme alışkanlığını kazandırmak,
- Yurt sevgisini, yurdunu tanıma ve tanıtmaya arzusunu, yurda hizmet duygusunu geliştirmek,
- Bayrağına saygı duyma, manevi değerleri sevmeye, koruma, kollama ülküsünü geliştirmek,
- Gelmiş geçmiş büyüklerin cesaret, fedakârlık ve kahramanlıklarından örnek alarak yurda hizmet duygusunu geliştirmek,
- Tarihi eserleri sevmek ve korumak fikrini vermek, Milli kültüre sahip olmasını sağlamak,
- Görev ve sorumluluklarını daima yerine getirme alışkanlığını kazandırmaktır.

4.1.2. İnsanlık ilişkileri bakımından:

- Ailenin Türk toplumunun temeli olduğuna inanıp, aileye değer vermek ülküsünü kazanmak, yaşamak,
- Aile hayatının ahlaki ve manevi değerlerini korumaya ve yaşatmaya alıştırmak,
- Genel nezaket kurallarına uymaya, çevresindeki insanlara saygı anlayış ve gülyüz göstermeye alışmak,
- Birlikte çalışmaya alıştırmak, birlik-beraberlik duygusu kazandırmaktır

4.1.3. Ekonomik hayat bakımından:

- Yurdun en değerli zenginlik kaynağının bilgili insan gücü olduğunu kabul ettirmek,
- Toplum hayatı için iş ve meslek sahibi olmanın önemini kavratmak,
- Kusursuz ve temiz iş yapmakta sevinç duymak hissini kazandırmak,
- Bir kazancın bir emek karşılığı olması gerektiğine inandırmak,
- Parasını en iyi şekilde nasıl kazanıp nasıl harcayacağını öğrenmek, bilmek, bunu hayatta uygular hale getirtmektir.

4.1.4. Toplum hayatı bakımından:

- Şerefli bir tarihe sahip büyük bir milletin evladı olmanın gururunu duymak,
- Türk Milletinin milli, manevi, ahlaki ve insani değerlerini kavramak ve her hareketinde bu değerlere uymaya çalışmak,
- Vatanın menfaatlerine aykırı propagandalara karşı çıkmayı öğrenmesini sağlamak,
- Milletin ilerleme ve yükselmesinde bilim ve teknolojinin önemini kavratmak,
- İlkokul milli bir eğitim kurumu olduğu için, çocuklara milli ve manevi kültürü aşılamak,
- Öğrencilere bilimsel metotlara göre çalışma yollarını öğretmektir.

İlköğretimin bu amaçlarını kavrayıp hayatında ve yaşadığı toplumda uygulayan her yurttaş, memleketin ve milletin hayırlı bir evladı olmuş olur. Her milletin medeniyet yarışında temel unsuru insandır. İnsanın yetişmesinde ilköğretim temel vazifesi görmesi bakımından çok önemlidir. Bu sebeple ilköğretime gereken değer verilmektedir. Çocuğun Bakımı ve Eğitimi Şehirlerdeki ilkokulların % 81'inde ikili öğretim, % 19'unda normal öğretim yapılmaktadır. Üçlü eğitim ise pek az ilkokulda uygulanmaktadır. Temel eğitimin başlangıcı olan ilkokullardaki beş senelik dönemde çevre ve hayat şartlarına uygun ve kişilere maharet kazandıracak bir eğitim verme imkanı bulunmadığından, eğitim, teorik düzende kalmaktadır. Hâlbuki

ilkokulu bitirenlerin % 52'si doğrudan doğruya çalışma hayatına katılmaktadır. Temel eğitimden geçen kişilere maharet kazandıracak bir kademenin bulunmayışı ilkokullardaki sistemin önemli bir eksikliği olarak ortaya çıkmaktadır. [6]

4.2. Dünyada İlkokul Eğitimi

Eğitim tüm dünyada oldukça önemli kabul edilse de yine de her ülkenin bu işi aynı şekilde yapmadığı hatta bazı ülkelerin diğerlerinden çok daha iyi yaptığı aşikardır. Batıdakiler genellikle kendi eğitim sistemlerinin en iyisi olduğunu varsayıyor. Ancak bu gerçekte pek de doğru olmayabilir. Pearson isimli bir eğitim grubu, bu tür varsayımların gerçek olup olmadığını ortaya çıkarmak için notlar gibi ölçülebilir verileri kıyaslayarak eğitim sistemlerinin başarısına göre dünyadaki pek çok farklı ülkenin bir sıralamasını oluşturdu.

Sonuçlar oldukça çarpıcı. Özellikle de en iyi eğitim sistemlerinden birine sahip olduğu düşünülen Amerika'nın pek çok Avrupa ülkesinin altında 14. sırada yer alması gibi.

Hangi ülkeler vatandaşlarına en başarılı eğitimi sunuyor?

Social Progress Imperative, tüm dünyadaki temel eğitim düzeyleri üzerine bir araştırma derledi ve bunu Sosyal Gelişim Endeksi'nin bir parçası olarak açıkladı. Bu sonuçlar, sosyal gelişimi ölçmenin titiz ve kapsamlı bir yolunu sunuyor: Bir ülkedeki yetişkin okuryazarlık oranı, ilköğretime kaydolma, ortaokul ve liseye kaydolma ve kadınların okulda geçirdiği ortalama yıl sayısı gibi faktörleri içeren "Temel Bilgiye Erişim Düzeyi" puanları. Bu bileşenler hangi ülkelerin daha iyi eğitim olanakları sağladığını belirliyor.

Ülkelerin eğitim sistemlerinin değişik yönleriyle incelenmesi, ülkelere kendi eğitim sistemlerini daha iyi tanıma ve değerlendirme olanağı vermektedir. Bu bağlamda, Türkiye'de ilköğretimi daha iyi anlama- bilmek ve daha sağlıklı bir değerlendirme yapabilmek için dünya ülkelerinin ilköğretimdeki durumunu irdelemek gerekmektedir. İlköğretimde Öğrenci ve Eğitim Personeli Sayısı: OECD ülkelerinde ilköğretimdeki öğrenci ve eğitim personeli sayısı Tablo-1'de görülmektedir.

Tablo-1. İlköğretimdeki Öğrenci ve Eğitim Personeli Sayısı (2003 Yılı Verileri) [7]

Ülke	Öğrenci Sayısı	Eğitim Personeli	Derslik Başına Düşen Öğrenci Sayısı
Avusturya	379 920	28 822	20,1
Belçika	761 730	64 125	21,1
Danimarka	419 806	59 284	19,4
Finlandiya	392 741	24 024	22,6
Fransa	3 791 555	203 418	22,6
Almanya	3 303 737	235 179	22,0
Yunanistan	652 052	54 599	17,2
Macaristan	464 013	48 393	20,4
İzlanda	31 470	4 234	18,1
İrlanda	447 618	23 972	---
İtalya	2 778 877	256 650	18,1
Japonya	7 268 928	371 688	28,6
Kore	4 185 330	139 057	34,7
Lüksemburg	34 081	2 966	15,7
Meksika	14 857 191	557 278	20,2
Hollanda	1 290 625	130 120	-
Yeni Zelanda	356 442	20 053	18,9
Norveç	432 618	41 436	-
Polonya	2 983 070	235 763	20,6
Portekiz	767 872	69 103	18,9
Slovakya	270 004	14 680	20,2
İspanya	2 488 319	179 324	20,8
İsveç	774 888	69 256	-
İngiltere	4 488 168	262 390	-
ABD	24 848 518	1 667 417	21,7
Türkiye	10 331 619	390 109	26,7

Tablo-1'de görüldüğü gibi, en fazla öğrenci sayısına sahip olan ülkeler, sırasıyla ABD, Meksika ve Türkiye'dir. En az öğrenci sayısına sahip ülkeler ise, İzlanda ve Lüksemburg'dur. Eğitim personeli sayısına bakıldığında ise, eğitim personeli sayısının öğrenci sayısına paralel olarak ABD, Meksika ve Türkiye'de en

yüksek sayıda olduğu görülmektedir. Öte yandan derslik başına düşen öğrenci sayısı en yüksek olan ülke Kore, en düşük olan ülke ise İtalya'dır. Türkiye, derslik başına düşen öğrenci sayısının yüksekliği bakımından Kore'den sonra ikinci sırada yer almaktadır. Bu verilere göre, Türkiye'de sınıf başına düşen öğrenci sayısının oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Zorunlu Eğitim Yaş Aralığı: INCA (International Review of Curriculum and Assessment Frameworks Archive) ülkelerinde (Avustralya, Kanada, İngiltere, Fransa, Almanya, Macaristan, İrlanda, İtalya, Japonya, Kore, Hollanda, Yeni Zelanda, Singapur, İspanya, İsviçre, ABD ve Galler) zorunlu eğitime başlama ve minimum okulu bitirme yaşı ile zorunlu eğitim yaş aralığı Tablo-2'de görülmektedir.

Tablo-2. INCA Ülkelerinde Zorunlu Eğitime Başlama ve Minimum Okulu Bitirme Yaşı ile Zorunlu Eğitim Yaş Aralığı (2004 Yılı Verileri) [8]

Ülke	Zorunlu Eğitime Başlama Yaşı	Minimum Okulu Bitirme Yaşı	Zorunlu Eğitim Süresi	
Avustralya*	6	15/16	9-10	
Kanada	6/7	15/16	9-10	
İngiltere*	5	16	11	
Fransa	6	16	10	FT=full-time
Almanya	6	18	9/10 FT+PT	PT=part-time
Macaristan	6	15	12	
İrlanda*	6	15	9	*Çocukların çoğu 5 yaşında okula başlamaktadır.
İtalya	6	15	9	
Japonya	6	15	9	
Kore	6	15	9	** Çocukların çoğu 6 yaşında okula başlamaktadır.
Hollanda	5	16	12 FT+1/2 PT	
Yeni Zelanda	6	16	10	*** Bazı eyaletlerde 6 yaş zorunludur.
Singapur	6/7	16/17	10	
İspanya	6	16	10	
İsveç**	7	16	9	
İsviçre	6/7	15/16	9	
ABD***	6	16	10	
Galler	5	16	11	

Tablo-2 incelendiğinde, INCA ülkeleri içinde zorunlu eğitim, en erken 5 yaşında başlayıp 18 yaşına kadar sürebilmektedir. Genelde, zorunlu eğitim, ortalama 5-6 yaşlarında başlamakta, en az 9 yıl sürmektedir. Türkiye'de zorunlu eğitim süresi 8 yıldır ve gelişmiş ülkelerdeki eğilimlerle örtüşmemektedir. Zorunlu eğitimin 10-12 yıl sürdüğü ülkeler dikkate alındığında bu süre yeterli değildir. İlköğretimin Yapı ve Organizasyonu: INCA ülkelerinde ilköğretimin yapı ve organizasyonu Tablo-3'de verilmiştir.

Tablo-3. INCA Ülkelerinde İlköğretimin Yapı ve Organizasyonu [9]

Ülke	Okulöncesi Eğitim Yaş Aralığı	İlk-Temel Eğitim Yaş Aralığı	İlköğretim Basamakları Yaş Aralığı			
			Birinci Basamak	İkinci Basamak	Üçüncü Basamak	Üst İlköğretime Geçiş Yaşı
Avustralya	3-5/6	5/6-12/13	4-8	8+-12		12/13
Kanada	4-5/6-7	6/7-12/13	5-9	9-12/13/14		12/13
İngiltere	2+-4/5	4/5-11	5-7	7+-11		11
Fransa	2-6	6-11	3-5(Okulöncesi)	5-8	8+-11	11
Almanya	3-6	6-10/12				10/12
Macaristan	3-6	6-10/12/14				10/12/14
İrlanda	3-4/5	4/5-12				12
İtalya	3-6	6-11				11
Japonya	3-6	6-12				12
Kore	3-6	6-12				12
Hollanda	0-4/5	4/5/12	4-8	8-12		12
Yeni Zelanda	3-5/6	5/6-12/13				12/13
Singapur	3-6/7	6/7-12	6-10	10+ -12		12
İspanya	0-6	6-12	6-8	8-10	10-12	12
İsveç	0-6/7	6/7-15/16				n.a
İsviçre	4/5-6/7	6/7-10/11/12+				10, 11, 12
ABD	3-5/6	5/6-13/14	e.g. 6-10	10+-12	12-14	13/14
Galler	2+-4/5	4/5-11	5-7	7+ -11		11

Tablo-3 incelendiğinde, ilköğretime başlama yaşının 5-6, bitirme yaşının ise genelde 11-12 olduğu görülmektedir. Bu yönüyle ilköğretime başlama ve bitirme yaşı bakımından Türkiye'deki uygulama diğer ülkelerden farklı değildir. Öte yandan, ilköğretim, kimi ülkelerde basamaklara ayrılmışken, kimi ülkelerde ayrılmamıştır. İlköğretimin basamaklara ayrıldığı ülkelerde 2 ya da 3 basamaklı bir yapı bulunmaktadır. Türkiye'de ilköğretim kesintisiz olup basamaklara ayrılmış değildir. *İlköğretimde Öğretim Zamanının Organizasyonu*: INCA ülkelerinde, ilköğretimde öğretim zamanının organizasyonu Tablo-4'te gösterilmiştir.

Tablo-4. İlköğretimde Öğretim Zamanının Organizasyonu (2003 Yılı Verileri) [8], [9]

Ülke	Başlama	Bitiş	Dönem	Yıllık Öğretim Haftası	Yıllık Öğretim Günü	Haftalık Öğretim Günü	Haftalık Öğretim Saati	Yaz Tatili (Hafta)
Avustralya	Şubat	Kasım	4	38,6	200	5	25	6
Kanada	Eylül	Haziran	3		180-200	5	27,5	8
İngiltere	Eylül	Temmuz	3(6)		190	5	21-23	6
Fransa	Eylül	Temmuz	3(5)	37,8	180	4-5	26	9
Almanya	Ağustos	Haziran	3(6)	39,7	188-208	5-6	12-21	6
Macaristan	Eylül	Haziran	-	36,6	185	5	23	Değişken
İrlanda	Eylül	Haziran	3	33,1	183	5	23	9
İtalya	Eylül	Haziran	3	33,5	200	6	27-30	14
Japonya	Nisan	Mart		38,9	min 175	5	-	6
Kore	Mart	Şubat	2		min 220	5,5	-	6-10
Hollanda	Ağustos	Haziran	3(5)		200	4,5	22-25	6
Yeni Zelanda	Ocak	Aralık	4	39,4	192	5	25	6
Singapur	Ocak	Aralık	4		200	5	25	4-6
İspanya	Eylül	Haziran	3	35,4	180	5	25	11
İsveç	Ağustos	Haziran	3	36,6	178-190	5	30	10
İsviçre	Ağustos	Haziran	-		182-200	3-5	20-36	5-9
ABD	Eylül	Haziran	3		180	5	-	8
Galler	Eylül	Haziran	3(6)		190	5	21-23	6
Türkiye	Eylül	Haziran	2	35,7	180	5	30	12

Tablo-4 incelendiğinde, pek çok ülkede ilköğretim okullarında eğitim-öğretimin Ağustos-Eylül aylarında başladığı ve Haziran ayında da sona erdiği görülmektedir. Ancak bazı ülkelerde Ocak-Aralık, Ağustos-Haziran, Şubat-Kasım ayları arasında da eğitim-öğretim yapılmaktadır. İlköğretimde, eğitim-öğretim genelde 2 ya da 3 dönemden oluşmaktadır. Ancak, 4-5-6 dönemden oluşan modeller de denenmektedir. Yıllık öğretim yapılan hafta sayısı, 33-39 hafta arasında değişmektedir. Yine, ilköğretimde genel olarak yıllık 180, haftada ise 5 gün eğitim-öğretim yapılmaktadır. İlköğretimde yaz tatili süresi ise, genel olarak 6-9 hafta arasında değişmektedir. Türkiye'de çoğu ülkede olduğu gibi öğretim Eylül-Haziran ayları arasında gerçekleştirilmektedir. Yıllık öğretim dönemi diğer ülkelerden farklı olarak Kore gibi iki yarıyıldan oluşmaktadır. Yıllık öğretim yapılan hafta sayısı diğer ülkelere göre daha azdır. Haftalık 30 saatlik ders saati ise diğer ülkelere göre biraz fazladır. Yine, 12 hafta olan yaz tatili süresi de oldukça fazladır.

1.1. Türkiye'de İlkokul Eğitimi

Milli Eğitim Temel Kanununu ile Türk Milli Eğitim Sistemi, okul öncesi eğitimden yükseköğretime kadar bir sistem bütünlüğüne kavuşturulmaya çalışılmıştır. Cumhuriyet dönemi Eğitim politikasının temel yasal dayanaklarını; Uluslararası antlaşmalar, Anayasanın ilgili maddeleri, kalkınma planları, Milli Eğitim şuralarında alınan kararlar, İlköğretim ve Eğitim Kanunu Milli Eğitim Reform Stratejisini ve bu strateji 162 doğrultusunda hazırlanan Milli Eğitim Temel Kanunu ile Yüksek Öğretim Kanunu oluşturmaktadır. Ayrıca, Cumhuriyet döneminde eğitim alanında meydana gelen gelişmeyi yansıtmak amacıyla eğitimimizin mevcut durumu istatistikî bilgilerden yararlanılarak ortaya konulmuştur.

Eğitim toplumsal bir olgudur. Toplumun tüm kesimleri eğitimle ya doğrudan yada dolaylı olarak bulunmaktadır. Verilen eğitimi gelişigüzel faaliyetlerden farklı kılan şey ise, bir amaca yönelmiş olmasıdır. Bir eğitim sistemi için belirlenmiş olan amaçların ötesinde ise eğitim politikaları ve eğitim felsefesi yer almaktadır. Eğitimin amaçlarının ne olması gerektiği ise eğitimciler, bilim adamları ve toplumun diğer kesimlerinin üzerinde önemle durduktan bir konu olmuştur. Tarih boyunca her dini felsefi yada ideolojik sistem, kendi düşünceleri ve anlayıştan doğrultusunda insanlar yetiştirmeyi amaçlamıştır. Her toplumun değer ve ideallerinin farklılığına rağmen, her toplum için geçerli olan amaçlardan da söz edilebilir. Bu ortak amaçlar; gençlikle bireyin topluma uyumunu kolaylaştırmak ve bireysel yeteneklerin geliştirilerek

istenilen davranış değişikliklerini içeren amaçlardır. Bir eğitim sisteminin hedefi, en genel seviyede bu eğitim sisteminin kendi insanına kazandırmak istediği "ideal insan"ın niteliklerinden oluşur. [10]

2012 yılında Türk Eğitim Sistemi kapsamlı yeniliklere sahne oldu. 652 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Bakanlık yapısı ve görevleri, 6287 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile de eğitim sisteminde köklü değişikliklere gidilmiştir. 652 sayılı KHK ile bakanlık merkez örgütünde yapılan değişiklikler eğitim camiası ve kamuoyu tarafından beklenilmekteydi ancak 6287 sayılı kanunla getirilen ve 4+4+4 adı verilen eğitim kademelerinde yapılan değişiklikler sistemi kökünden değiştirmiştir. Planlı değişimlerin bile kurumsallaşmasının zor olduğu eğitim gibi sosyal bir yapıda bu getirilen düzenlemelerin sonuçlarının nasıl olacağını bugünden kestirmek oldukça zor görünmektedir. Ancak eğitim sisteminin yapı ve işleyişi değişmiş ve bu yeni yasal çerçeveye göre sürdürülmek zorundadır. Bu yapı içerisinde yöneticilerin rol ve sorumlulukları daha da artmıştır. Tutarlı bir eğitim yöneticisi yetiştirme geleneği yerleştiremeyen ülkemizde acil işler önemli işlerin önüne geçebilmektedir. [11]

Türkiye’de 2015-2016 eğitim öğretim yılı itibariyle toplam 9 bin 581 özel öğretim kurumu (okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise) bulunmaktadır. 4+4+4 öncesinde Türkiye’deki özel okulların (4 bin 664 adet) resmi okullara oranı yüzde 10’dur. Eğitimde 4+4+4 dayatması ile belirgin artış gösteren özel okulların resmi okullara oranı 2015-2016 eğitim öğretim yılı itibariyle yüzde 18,5 gibi yüksek bir seviyeye çıkmış

MEB tarafından açıklanan 2015-2016 örgün eğitim istatistiklerine göre;

Tablo-5 İlkokul ve Ortaokulda Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları (Resmi)

Eğitim Yılı	İlköğretim Okul sayısı		İlköğretim Öğrenci Sayısı		İlköğretim Öğretmen Sayısı	
	İlkokul	Ortaokul	İlkokul	Ortaokul	İlkokul	Ortaokul
2012-2013	28.177	16.083	5.426.529	5.402.692	261.497	269.759
2013-2014	27.461	16.047	5.390.591	5.296.380	267.171	280.804
2014-2015	26.339	15.857	5.230.878	4.754.540	273.058	273.049
2015-2016	25.133	15.787	5.128.664	4.595.342	277.053	291.392

Tablo-6 İlkokul ve Ortaokulda Okul, Öğrenci ve Öğretmen Sayıları (Özel)

Eğitim Yılı	İlköğretim Özel Okul sayısı		Öğrenci Sayısı		Öğretmen Sayısı	
	İlkokul	Ortaokul	İlkokul	Ortaokul	İlkokul	Ortaokul
2012-2013	992	904	167 381	164 294	20.546	18.926
2013-2014	1.071	972	184 325	182 019	21.273	21.459
2014-2015	1.205	1.111	203 272	208 424	22.194	23.016
2015-2016	1.389	1.555	232.039	278.089	25.908	31.288

Eğitimde 4+4+4 düzenlemesi sonrasında yıllar içinde devlet okullarının sayısı belirgin bir şekilde azalırken her fırsatta kamu kaynakları ile desteklenen, çeşitli muafiyet ve istisnalar ile açılması teşvik edilen özel ilkokul ve ortaokul sayılarındaki artış sürmüştür. [12]

Ülkemizin eğitimde, ekonomik performansına göre son derece düşük olan küresel ölçekteki konumunu, 2013 yılında yayınlanan diğer bir uluslararası rapor olan İnsani Gelişme Raporu⁴ ve raporla birlikte yayınlanan ve 2012 verilerini baz alan İnsani Gelişme Endeksi (İGE)⁵ değerlerine bakarak da görmek mümkün. Dünyanın 16. büyük ekonomisi olan ve 2023 yılında ilk 10’a girmeyi hedefleyen Türkiye, İnsani Gelişme Endeksi sıralamasında kendisine 186 ülke arasında 90. sırada yer bulmaktadır. Bu sıralama ile Türkiye, Avrupa ve Orta Asya bölgesinin görece düşük performansa sahip ülkeleri arasındadır.

Türkiye’nin sosyal göstergelerinin ekonomik göstergelerine kıyasla daha düşük olmasının cevabını verebilmek için İGE’nin hesaplanma yöntemini incelemek gerekli. Endeks, temel olarak seçilmiş ekonomik, sağlık ve eğitim değerleri kullanılarak yapılan hesaplamalara dayanmakta olup ekonomik gösterge olarak gayri safi milli hasıla, sağlık göstergesi olarak ortalama yaşam süresi ve eğitim göstergeleri olarak da yıl cinsinden ortalama ve beklenen eğitim sürelerini kullanmaktadır. Türkiye, görece büyük ekonomisi ve 74 yıllık ortalama yaşam süresi ile aslında daha yüksek bir noktaya yerleşebilecek iken, eğitim sürelerinin düşük olması, ülkeyi endekste daha aşağı bir noktaya çekiyor. Diğer bir deyişle, insani gelişmişlik düzeyimizin ekonomik performansımıza kıyasla zayıf oluşu, aslında ülkemizin eğitim ile ilgili sorunlarından kaynaklanmaktadır. [13], [14]

1.1. Fransa'da İlkokul Eğitimi

Fransa'da eğitim bakanı hem 6-16 yaş (zorunlu eğitim çağı) arasındaki kuşağın eğitiminden, hem de yükseköğretimden sorumludur. Doktor unvanı dışında bütün unvan ve belgeler bakanlıkça verilir. Çoğu dinsel Örgütlerce yönetilen, ama devletten de belirli bir yardım gören özel okulların mezunları da bu kurallara bağlıdır. Eğitim bakanlığı bütün ülkeyi eğitim bölgelerine ayırmıştır.

Fransa'da ilkokul eğitim zorunlu olarak 5 yıldır. Bu süre içerisinde eğitim ve öğretimin gereklerini buldukları sınıflara göre yerine getiremeyen yetersiz öğrenciler velilerin de onayını aldıktan sonra sınıf tekrarı yapabilmektedirler.

Académie'nin başyöneticisi, hükümetçe atanan rektördür. Rektörün başlıca görevi yönetici kadroları görevlendirmek ve sınavları denetlemektir. Eğitsel bölümünde genişlik bakımından İkinci sırada yer alan departement'in (il) başında bulunan vali yalnızca ilköğretimden sorumludur. Valinin eğitime harcanmak üzere yerel vergi salma yetkisi vardır; ama finansman temelde hükümetçe sağlanır. En küçük birim olan commune (bucak) yöneticisi belediye başkanı, aynı zamanda yerel eğitim kurulunun da başkanıdır. Belediye başkanının görevi, ulusal eğitim politikasının gereğince uygulanmasını sağlamaktır.

Yerel birimlere gitgide daha çok sorumluluk verilmesine karşın, Fransa' da genel olarak merkezî yönetim eğitimin denetimini bugün de elinde tutmaktadır.

1.2. Karşılaştırma

Anaokulundan sonra öğrenci ilkokula başlar. Fransız eğitim sisteminde ilköğretim ilkokul (école élémentaire) olarak planlanmıştır. İlkokul Temel Öğrenimler Devresi (Cycle des Apprentissages Fondamentaux) ve Yoğunlaşma Devresi (Cycle des Approfondissements) olarak iki devreye ayrılmıştır. İlkokulda eğitim tam gün yapılmaktadır. Temel Öğrenimler Devresi;

1. Sınıf (CP) (Hazırlık Dönemi)
2. Sınıf (CE1) (Yoğunlaşma Devresi)
3. Sınıf (CE2)
4. Sınıf (CM1)
5. Sınıf (CM2)

İlkokul, öğrencilere temel beceriler kazandırır ve bilgi edinme yollarını gösterir. Sözlü yazılı anlatım, okuma ve matematik gibi temel dilsel ve zihinsel becerilerini, duyarlılıklarını, fiziksel ve sanatsal yeteneklerini kullanmalarını ve geliştirmelerini sağlar. Öğrencilerin kolej eğitimine devam edebilmeleri için sağlam bir temel oluşturur. Programda; Fransızca, matematik, fen, tarih-coğrafya, sanat eğitimi, spor, yurttaşlık eğitimi dersleri yer almaktadır. İlköğretimin örgütlenmesinde, dağlık alan ve kırsal alanlar gibi nüfusu az olan yerleşim yerlerinde belirli sorunlarla karşılaşmaktadır. Okullar yerleşim birimleri için yeniden yapılandırılmıştır. (Taşınmalı sistem ya da birleştirilmiş sınıflarda eğitim gibi) 1 Ocak 1992 tarihinden beri haftada yirmi altı saat ders görülmektedir. Okullar genellikle Çarşamba günleri, Cumartesi öğleden sonra ve Pazar günleri kapalı olur. İlkokul parasızdır ve altı yaşına gelmiş her çocuk için zorunludur. İlköğretim, öğrenciler on bir yaşına geldiklerinde, beş yılda tamamlanır. Kural gereği aileler yaşadıkları bölgedeki okullara kaydettirirler, ancak istisnai durumlarda ailelerin çocuklarını kendi seçtikleri okullara göndermelerine izin verilir. İlkokulda değerlendirme, her devrenin sonunda ulaşılmaya öngörülen eğitim amaçlarına göre yapılır. Öğretmen, öğrencileri hem davranış yönünden hem de kazandığı temel bilgi ve beceriler yönünden değerlendirir. Başarı değerlendirmesi, ilk üç sınıfta öğretmenin doğrudan gözlemleri ile sınıf içi etkinliklere göre yapılır. Genel olarak yazılı ve sözlü sınavlara dayalı başarı değerlendirmesine 4. sınıftan itibaren yer verilir. Tüm değerlendirmeler öğrencinin kişisel dosyasına yazılır, başarısız olan öğrenciler devre sonunda sınıf tekrar ederler. Öğrencinin sınıf tekrar etmesine, sınıf öğretmenin önerisi ile öğretmenler kurulu karar verir. Ancak sınıf tekrarı bir defadan fazla olamaz. İlkokulun sonunda herhangi bir bitirme sınavı yapılmaz ve öğrenciler diploma almazlar. İlkokulu bitiren öğrenciler, doğrudan zorunlu eğitimin ikinci aşamasını oluşturan ortaöğretim I. devredeki "College" adı verilen okullara devam ederler. [15]

Türkiye'de İlkokul Eğitimi	Fransa'da İlkokul Eğitimi
Eğitim süresi 4 yıl	Eğitim süresi 5 yıl
Birleştirilmiş sınıf yok	Birleştirilmiş sınıflar var
Sınıf tekrarı yok	Sınıf tekrarı var
Sayısal not sistemi kullanılmakta	Harf ve renk not sistemi kullanılmakta
Kıyafet mecburiyeti var	Kıyafet mecburiyeti yok

Eğitim yılı iki yarıyıl	Eğitim sistemi 6 haftalık periyotlar halinde
Tüm ülkede eğitim açılış tarihleri aynı	Ülke genelinde 3 bölge halinde ayrı olarak uygulanmaktadır.
Eğitim hafta içi 5 gün süreyle eğitim yapılmakta	Eğitim hafta içi 4 gün süreyle yapılmakta
Okulların her türlü ihtiyaçları merkezi olarak karşılanmakta	Okulların her türlü ihtiyaçları belediyeler tarafından karşılanmakta

5. SONUÇ

Türk eğitim sistemiyle Fransız eğitim sistemi benzerlik göstermektedir. Gerek Osmanlı döneminde gerekse cumhuriyet döneminde yapılan eğitim sistemi düzenlemelerinde Fransız eğitimcilerinden görüş alınması bunda etkili olmuştur. Geçmişte Fransızların laik eğitim için verdikleri mücadele ülkemizde de yakın zamana kadar yapılan tartışmalarda benzerlik göstermektedir. Türk eğitim sisteminde de öğrenciler zorunlu eğitim kapsamında adrese dayalı kayıt sistemi geçerlidir. Her iki ülkede de ailelerin isteği ile farklı bölgelerde okullara kayıt yaptırılmaktadır. Yükseköğrenime geçişte her iki ülkede de sınav sistemi söz konusudur. Ancak Fransa da lise bitirme sınavı olan baccalauréat sınavı ve üniversitelerin kendi bünyelerinde sınavı olmasına karşın ülkemizde iki aşamalı oldukça rekabetçi sınav sistemi mevcuttur. Buna karşın üniversitemiz bünyesinde İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Eğitim Fakültesinde küçük bir grup üzerinde yapılan anket sonucu ağırlıklı olarak öğrencilerin okudukları bölümü kendi istekleri ile seçtiklerini belirtmişlerdir. (anket sonuçları ekte bilgilerinize sunulmuştur.) Zorunlu eğitim her iki ülkede de parasızdır. Ülkemizde değişen her hükümette eğitimle ilgili değişiklikler söz konusuysen, Fransa da hükümetlere bağlı değişiklikler görülmemektedir. Bologna süreci tamamlandığında belki de içerek olarak olamasa da yapısal olarak aynı sistem geçerli olabilir. Öğretmenler açısından bakıldığında küçük bir örneklem grubunda yapmış olduğum anket sonucunda her iki ülkenin öğretmenleri mesleklerine başladıklarında rehberlik aynı zamanda psikoloji eğitiminin eksikliğini duyduklarını dile getirmektedirler. [16]

KAYNAKÇA

1. <http://www.dmy.info/egitim-nedir/> (Erişim Tarihi: 30.11.2017)
2. <http://pazaryeli.com/Egitim.php> (Erişim Tarihi: 30.11.2017)
3. BOYACI, Doç. Dr Adnan. “Eğitimle İlgili Temel Kavramlar”
4. <http://www.egiticininegitimi.gen.tr/egitimin-onemi.php> (Erişim Tarihi: 30.11.2017)
5. <http://tebesirtozu.blogcu.com/1-egitim-nedir/20178431> (Erişim Tarihi: 01.12.2017)
6. <https://www.nedir.com/ilkokul> (Erişim Tarihi: 01.12.2017)
7. Education Trends in Perspective: Analysis of The World Education Indicators. www.oecd.org/document/62/0,2340,en_2649_37455_35525374_1_1_1_37455,00.html (Erişim Tarihi:15.12.2017)
8. International Review of Curriculum and Assesment Frameworks. Comperative Tables and Factual Summaries-2004. www.inca.org.uk (Erişim Tarihi: 25 Haziran 2016)
9. Internatinal Trends in Primary Education. INCA Thematic Study. www.inca.org.uk/pdf/thematic_study_9.pdf - (Erişim Tarihi: 25 Ekim 2017)
10. İÇER, Mehmet Mehdi. “Türkiye’de Eğitim Sisteminin Genel Amaçları ve Temel İlkelerinin Değerlendirilmesi”, <http://193.140.142.206:8080/xmlui/handle/11616/1827> (Erişim Tarihi: 30.11.2017)
11. ÖZDEMİR, Servet. “Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi” 2.Baskı, Pegem Yayınları, Ankara, 2013.
12. 2015-2016 Eğitim-Öğretim İstatistikleri
13. ÖZEN, 2013 TEPAV (Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı)
14. Human Devolopment Index 2016
15. KİLİMCİ,ST.C. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Almanya, Fransa, İngiltere ve Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarının Karşılaştırılması (2006, Adana)

16. yavrucak.net/turk-ve-fransiz-egitim-sistemleri/ (Erişim Tarihi: 05.01.2018)
17. İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi (4-5. Sınıflar) Öğretim Programı. (Eğitim Amacıyla Hazırlanan Taslak Baskı.) Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basım Evi.
18. DEMİREL, Ö. Avrupa konseyi dil projesi ve Türkiye uygulaması. Milli Eğitim Dergisi, 167. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/167/index3-demirel.htm> (2005). (Erişim Tarihi: 06.12.2016)
19. Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörü raporu: Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörünün talepleri sunuşu. (erişim tarihi 10 Temmuz 2006) <http://www.bilgitoplumu.gov.tr> DPT (2005). (Erişim Tarihi: 29.12.2017)
20. Okulöncesi eğitimden ortaöğretime etkili, adil ve verimli bir eğitim sisteminin sürdürülebilir yolları. Türkiye Eğitim Sektörü Çalışması. Yönetici Özeti. Dünya Bankası Yayını. Dünya Bankası (2005).
21. VARIŞ, Fartma. “Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikleri”, Alkım Kitapçılık Yayınevi, Ankara, 1994.